

Vertrouwen, zelfbewustzijn en weerbaarheid in een veilige leeromgeving

Visie op studentenwelzijn

ArtEZ University of the Arts
Oktober 2024
Vormgeving: Simons en Boom
Illustraties: Amanda van de Meent & Marie Nacht

artez.nl

Inhoud

- 4 Inleiding
- 5 Definitie en ambitie
- 9 Pijlers voor een veilige leeromgeving
- 12 Veilige werkomgeving
- 13 Leidende principes

Inleiding

ArtEZ leidt professionele kunstenaars op die midden in de maatschappij staan, en doet onderzoek naar hun werkvelden. 'Midden in de maatschappij staan' vraagt veel van onze studenten. Niet voor niets wil ArtEZ studenten vertrouwen, zelfbewustzijn en weerbaarheid meegeven gedurende hun opleiding. Daarbij vinden we het belangrijk dat studenten zelf de regie (leren) nemen op hun ontwikkeling en welzijn. Dat vraagt van ArtEZ niet alleen een visie op onderwijs en onderzoek, maar ook op studentenwelzijn. De urgentie daarvan is dagelijks zichtbaar: in de media, in landelijk onderzoek en in de praktijk van ons onderwijs.

Met een groep betrokkenen uit de keten van studentenbegeleiding, onder wie studieloopbaanbegeleiders, studentendecanen, studenten, staf- en opleidingshoofden, hebben we gewerkt aan het formuleren van deze visie. Daarbij zijn we begonnen bij de vraag: wat verstaat ArtEZ onder studentenwelzijn? Om vervolgens verder in te vullen welke verantwoordelijkheid ArtEZ hierin heeft, welke ambities er landelijk liggen en welke ambities daar voor ArtEZ uit voortkomen. Kernbegrip daarin is steeds de veilige leeromgeving: wat verstaan we hieronder en wat kunnen we doen om ook echt een veilige leeromgeving te zijn? Duidelijk is dat ieder daarin een rol en een verantwoordelijkheid heeft. Medewerkers van ArtEZ, partners in onze omgeving én onze studenten zelf.

Bronnen

Belangrijk kader voor de visie van ArtEZ is het [Landelijk Kader Studentenwelzijn 2023-2030](#), opgesteld door de Vereniging Hogescholen, Universiteiten van Nederland, de studentenbonden, ECIO en de Rijksoverheid. Dit kader geeft, samen met het [instellingsplan Creating Futures Together](#) van ArtEZ, richting aan de visie, ambities en acties van ArtEZ voor studentenwelzijn. Overige bronnen zijn vermeld in de voetnoten.

Definitie en ambitie

ArtEZ verstaat het volgende onder studentenwelzijn¹:

Studentenwelzijn gaat om mentaal, fysiek, sociaal en cognitief welzijn binnen een veilige leeromgeving.

Studentenwelzijn heeft een belangrijke plek in het instellingsplan van ArtEZ en is verweven met de kernwaarden en ambities die hierin staan. In het instellingsplan komen bovendien alle ambities terug die in het Landelijk Kader Studentenwelzijn voor studentenwelzijn in het hoger onderwijs zijn benoemd. De ambitie concretiseren we in de volgende paragraaf in vijf pijlers, die weer de basis vormen voor een actieplan.

De hoofdambitie van ArtEZ op het gebied van studentenwelzijn (Instellingsplan, pag.15) is:

“ArtEZ streeft ernaar studenten **vertrouwen, zelfbewustzijn en weerbaarheid** mee te geven gedurende hun opleiding. Doel is, studenten op te leiden tot professionals die stevig in hun schoenen staan, zeker en weerbaar zijn en vooruit kunnen kijken.”

Dit vertaalt zich in studenten die²:

- in staat zijn hun capaciteiten te benutten;
- met veerkracht kunnen omgaan met het artistieke onderwijsproces (maken, delen, beoordeeld worden);
- fouten mogen maken en twijfels durven delen;
- de balans bewaken tussen positieve en negatieve aspecten van de studietijd en de levensfase;
- zelf regie nemen over de eigen persoonlijke en artistieke ontwikkeling.

Hoe bereiken we dit?

Over wat er nodig is om de ambitie te bereiken, zegt het instellingsplan (pag. 15):

“Alleen in een **veilige omgeving** kun je experimenteren en optimaal tot ontplooiing komen. In het ontwikkelen van professionele makers is aandacht voor het innerlijke proces even belangrijk als aandacht voor het uiterlijke proces. Juist creatieve makers staan vaak open voor vroege signalen uit de maatschappij. Die gevoeligheid verdient bescherming. Tegelijkertijd willen we dat onze studenten met zelfvertrouwen het werkveld betreden en de toekomst ervan vormgeven, vanuit henzelf, vanuit hun werk en door de bijdrage die zij gezamenlijk kunnen leveren. Daarom is een **veilige leer- en werkomgeving** essentieel.”

Wat ArtEZ verstaat onder een veilige leeromgeving, komt tot uiting in de vijf pijlers in de paragraaf op pagina 9.

¹ Bron: [Visie op studentenwelzijn_revRE.pdf \(universiteitenvannederland.nl\)](#) (maart 2022) en ArtEZ instellingsplan Creating futures together (2022 – 2026).

² Bron: [Visie op studentenwelzijn_revRE.pdf \(universiteitenvannederland.nl\)](#) (maart 2022) en ArtEZ instellingsplan Creating futures together (2022 – 2026).

Doelgroepen studentenwelzijn

Als we het over studentenwelzijn hebben, is onze voornaamste doelgroep de studenten die bij ArtEZ staan ingeschreven. Daarbij heeft ArtEZ ook een - beperktere - verantwoordelijkheid voor het welzijn van talenten in de vooropleidingen en voor alumni. Voor die laatste groep gaat dat bijvoorbeeld over begeleiding richting werkveld en zelfstandig ondernemerschap.

Twee groepen studenten verdienen extra aandacht in deze visie:

Internationale studenten

ArtEZ heeft een internationale studentenpopulatie. Dat brengt een extra verantwoordelijkheid met zich mee als het gaat om studentenwelzijn. Internationale studenten kunnen veel minder steunen op een eigen netwerk en kennen bij de start van hun studie vaak niet de weg naar voorzieningen binnen en buiten ArtEZ. Daarbij vragen uitdagingen op het gebied van bijvoorbeeld huisvesting en kosten van levensonderhoud voor deze doelgroep extra aandacht. ArtEZ is niet in de positie om deze problemen op te lossen, maar besteedt specifieke aandacht aan de informatievoorziening en begeleidingsbehoefte van deze studenten. Bijvoorbeeld door buddyprojecten, extra introductiedagen, beurzen voor non-EU-studenten en goede informatievoorziening. Daarbij zoeken wij actieve samenwerking met externe partners als gemeenten, zorgverleners en huisvestingspartijen. Bovendien is er in het onderwijs aandacht voor de dynamiek en uitdagingen die een 'intercultural classroom' met zich meebrengt.

Studenten met een ondersteuningsvraag

ArtEZ onderschrijft de visie uit het Landelijk Kader Studentenwelzijn dat een cultuurverandering nodig is waarbij we anders kijken naar studenten met een ondersteuningsvraag (zie illustratie). Daarbij merken we op dat we mensen met een beperking niet alleen zien als een variant van de mens voor wie we als doel stellen dat zij 'mee kunnen doen', maar zien we hier nadrukkelijk ook een kans die - juist in ons vak - nieuwe mogelijkheden op kan leveren.

MEDISCH MODEL (oud)

Mens met beperking **wijkt af** van de norm hoe de **meeste mensen** zijn.
Beperking moet door dokters, hulpverleners en andere deskundigen **geminimaliseerd** worden.

SOCIAAL MODEL (nieuw)

Mens met beperking is, net als iedereen, **een variant** van de mens.
Gedrag en omgeving ontwikkelen zodat zoveel mogelijk mensen **mee kunnen doen**.

Pijlers voor een veilige leeromgeving

Het is de verantwoordelijkheid van ArtEZ om, samen met onze studenten en medewerkers, te zorgen voor een veilige leer- en werkomgeving. Hierbij onderscheiden we **vijf pijlers**, die de basis vormen van onze aanpak voor studentenwelzijn. Daarbij staat voorop dat de regie op en verantwoordelijkheid voor studentenwelzijn primair bij de student zelf ligt.

1 We investeren doorlopend in 'sense of belonging' en een inclusieve gemeenschap.

2

We bieden studenten een veilige start op school en een goede introductie, met extra aandacht voor internationale studenten en studenten met een ondersteuningsvraag.

3

We zorgen voor een studeerbaar curriculum met aandacht voor studievvaardigheden en mentale gezondheid en een goede voorbereiding op het werkveld.

4 We bieden voldoende en duidelijke begeleiding en voorzieningen, gericht op preventie en ondersteuning. Daarbij werken we samen met en verwijzen waar nodig door naar externe partijen.

5 We zorgen voor duidelijke, volledige en tijdige informatievoorziening aan studenten.

De veilige leeromgeving houdt voor de student niet op bij de muren van ArtEZ. De vijf pijlers zijn rechtstreeks verbonden met de wereld daarbuiten: de studiestad, het werkveld, de zorg, overheidsinstanties, de maatschappij. Daarbij is van belang dat ArtEZ als onderwijsinstelling niet verantwoordelijk kan zijn voor voorzieningen en dienstverlening van partners in de keten. Wel kunnen we studenten op weg helpen en verwijzen en actief de samenwerking opzoeken met partnerorganisaties in de keten.

Veilige werkomgeving

Randvoorwaardelijk aan een veilige **leeromgeving** is een veilige **werkomgeving**. Om te zorgen dat medewerkers hun rol hierin kunnen vervullen, is het nodig dat ArtEZ **zorg draagt** voor:

- Voldoende tijd, middelen en kennis voor docenten, begeleiders en medewerkers.
- Heldere gezamenlijke kaders, uitgangspunten en werkwijzen. Een pedagogisch-didactisch klimaat dat houvast biedt voor studenten en medewerkers.
- Goede begeleiding en verplichte introductie en training voor nieuwe docenten en medewerkers met een rol in de studentenwelzijnsketen.
- Voldoende kennis en vaardigheden bij leidinggevendenden om medewerkers adequaat te begeleiden en te faciliteren.
- Goede en volledige informatievoorziening voor medewerkers.
- Mogelijkheden voor medewerkers om te leren, vragen te stellen, kennis en ervaringen te delen.
- Functieprofielen waarin competenties (kennis en vaardigheden) zijn vastgelegd voor alle medewerkers in de welzijnsketen.
- Gebouwen en faciliteiten die bijdragen aan studenten- en medewerkerswelzijn.

De uitwerking van deze randvoorwaarden hoort thuis in het strategisch personeelsbeleid, het functiehuis, het professionaliseringsplan en in de aanpak voor diversiteit & inclusie.

Bovendien heeft ArtEZ een instellingsbrede handleiding Studieloopbaanbegeleiding, met daarin de door het College van Bestuur vastgestelde kaders en richtlijnen voor studieloopbaanbegeleiding (SLB), inclusief competentieprofiel.

Leidende principes

Doel van deze visie op studentenwelzijn is om richting te geven aan het beleid voor studentenwelzijn en aan het handelen van medewerkers in de keten.

Behalve de basis voor een actieplan en voor het organisatorisch borgen van eigenaarschap, rollen en taken voor studentenwelzijn, is deze visie ook bedoeld om handelingsperspectief te bieden aan medewerkers in de keten. Daartoe hebben we, naast de ambities en pijlers, ook acht leidende principes voor studentenwelzijn opgesteld.

Leidende principes geven richting aan het handelen van alle medewerkers die, direct of indirect, een rol hebben in het creëren van een veilige leeromgeving en daarmee bijdragen aan studentenwelzijn.

Leidende principes zijn niet bedoeld als regels om mensen de wet voor te schrijven. Wél helpen ze mensen om zelf een goede afweging te maken. Ze zijn bedoeld als kompas en als startpunt voor gesprek.

Leidende principes voor studentenwelzijn

1. Medewerkers¹ en studenten van ArtEZ zijn op de hoogte van de gedragscode² en het studentenstatuut, inclusief de Onderwijs- en Examenregeling, handelen hiernaar en spreken elkaar hierop aan.
2. De student heeft de regie op en de verantwoordelijkheid voor diens welzijn en ontwikkeling. Medewerkers helpen en begeleiden, maar nemen de regie en de verantwoordelijkheid niet over.
3. ArtEZ draagt zorg voor een studeerbaar curriculum waarin vertrouwen, zelfbewustzijn, weerbaarheid en eigen regie als waarden terugkomen. De studeerbaarheid toetsen we actief bij studenten.
4. Elke student van ArtEZ heeft toegang tot dezelfde begeleiding en voorzieningen. Inzet daarvan is maatwerk.
5. ArtEZ draagt er zorg voor dat elke student goed op de hoogte is van de begeleiding en voorzieningen. Tijdens de eerste 100 dagen bij ArtEZ is er extra aandacht voor een veilige landing en introductie, met bijzondere aandacht voor internationale studenten en studenten met een ondersteuningsvraag.
6. Studenten en medewerkers zijn gelijkwaardig, maar niet elkaars gelijken. Medewerkers zijn zich bewust van hun invloeds- of machtsverhouding tot studenten en handelen daarnaar.
7. Daar waar de verantwoordelijkheid van ArtEZ voor studentenbegeleiding ophoudt, verwijzen we door naar een externe partij.
8. Iedere medewerker die een rol heeft in de keten van studentenwelzijn, is hiervoor opgeleid of getraind. ArtEZ faciliteert medewerkers met tijd, middelen en kaders om hun rol in de keten te kunnen vervullen.

¹ Medewerker: Iedereen die werkzaam is voor ArtEZ, ongeacht de functie en het soort werkzaamheden dat wordt verricht en of dit in loondienst gebeurt of op uitzend- of declaratiebasis.

² Voor studenten is er nog geen ArtEZ-brede gedragscode. Voor medewerkers is deze er wel.